

VÁLOGATÁS AZ IPARJOGVÉDELMI SZAKÉRTŐI TESTÜLET SZAKVÉLEMÉNYEIBŐL

SZAKÉRTŐI VÉLEMÉNY KNOW-HOW VÉDELME KÉRDÉSÉBEN

ISZT-7/2012¹

I. Kiegészítő szakértői bizonyítás elrendelése, tényállás

A bíróság végzésében tájékoztatta az Iparjogvédelmi Szakértői Testületet, hogy az alperes által 65. sz. beadványában tett észrevételnek megfelelően ismételten megküldi a per iratait, és kiegészítő szakértői bizonyítást rendelt el. A szakértői testület az iratok tartalmának ismeretében a következők szerint alakítja ki álláspontját.

A megküldött iratokból nem állapítható meg olyan körülmény, amelynek alapján a szakértői véleményben megállapított tényállás módosítása lenne szükséges.

Az Iparjogvédelmi Szakértői Testület rögzíti, hogy a jelen kiegészítő szakértői vélemény elkészítése során az alábbi – az eljárás jelen szakaszában megküldött – iratokat vette figyelembe (együttesen értékelve a testület ISZT-21/2011. számú szakértői véleményének² kialakítása során mérlegelt iratokkal):

- A/1: várható forgalomkimutatás;
- A/2: tényleges forgalomkimutatás;
- A/3: *A szivarkomplexus* és a *Cigars, friends* c. dokumentum;
- A/4: *Trafik Magazin* II. évfolyam 4. szám, július;
- A/5: *Trafik Magazin* IV. évfolyam 2. szám, nyár;
- A/6: *Trafik Magazin* IV. évfolyam 3. szám, ősz;
- A/7–15: *Hamu és Gyémánt* magazin 2003 és 2005 közötti számai;
- A/16/1: *Szivarozók könyve* c. dokumentum;
- A/16/2: ... *Stílus* c. dokumentum;
- A/17: *Folyamatleírások, vámkérdések a cég életében* c. dokumentum;
- A/18: *Marketing aktivitások* c. dokumentum.

¹ A szakértői vélemény bírósági megkeresés alapján, folyamatban lévő ügyben született.

² A szakértői véleményt az Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle 2012. júniusi számában (p. 144.) ismertettük.

II. A testület álláspontja

A testület megvizsgálta, hogy a bíróság által újonnan csatolt dokumentumok alapján megállapítható-e, hogy az alperes által alkalmazott szivarértékesítési módszer megfelel-e a know-how oltalmához szükséges jogszabályi feltételeknek.

Mivel a csatolt okiratok többségének vonatkozásában a relatív titkosság fennállásának megítélése kézenfekvő – és a további feltételek teljesülése szempontjából is jelentős –, a testület először ilyen szempontból vizsgálta meg a dokumentumokat.

Erre figyelemmel – titkosság hiányában – nem értékelhetők az alperesi know-how vagy nevesítetlen szellemi alkotás meglétét alátámasztó bizonyítékként a Trafik Magazin, illetve a Hamu és Gyémánt magazin A/4–A/15 alatt csatolt számai, hiszen nyilvánosan megjelenő sajtótermékekről van szó.

Az A/1 és A/2 alatt csatolt forgalomkimutatásokkal kapcsolatban az Iparjogvédelmi Szakértői Testület megállapítja, hogy azok kizárólag az alperes által végzett dohánytermék-értékesítési tevékenység forgalmát tartalmazzák éves bontásban 2003-tól 2007-ig. Ezen dokumentumokból mindössze annyi állapítható meg – hiszen nem hiteles számviteli bizonylatokról van szó –, hogy az alperes a magyar dohánytermékpiacon a hivatkozott időszakban jelen volt, és értékesítési tevékenységet végzett. Nem vonható le azonban következtetés az alperes által alkalmazott értékesítési módszer mibenlétére, és így arra vonatkozóan sem, hogy ez a módszer megfelel-e a know-how, illetőleg a nevesítetlen szellemi alkotások oltalmazhatóságával szemben támasztott jogszabályi követelményeknek (ezeknek a követelményeknek a részletes kifejtése a szakértői véleményben szerepel, így megisméltésük ehelyütt nem szükséges).

Az A/3/1 jelű *A szivarkomplexus* c. dokumentum Sigmund Freud szivarozási szokásairól szóló anekdotát, illetve néhány szivarfajta leírását (jellemzőit, eredetét) tartalmazza, a hozzájuk illő italokra vonatkozó ajánlással. A *Cigars, friends* c. dokumentum a hozzácsatolt azonos szövegű fénymásolat alapján vélhetően a sajtóban vagy egyéb módon nyomtatásban megjelent angol nyelvű leírás az üzletről, annak stílusáról, tartalmazza továbbá három szivarfajta bemutatását. Összességében e két dokumentumról elmondható, hogy a szakértői véleményben megvizsgált *Kis szivarkalauz* és a később elemzendő *Szivarozók könyve* c. kiadványhoz hasonlóan a szivarozás történetéről, kultúrájáról, a szivarozáshoz kapcsolódó szokásokról és az egyes szivarfajták jellemzőiről tartalmaznak információkat, amelyek minden kétséget kizáróan közkinccsnek minősülnek, bárki által szabadon hozzáférhetők, így jogi oltalom tárgyát nem képezhetik.

Az alperes A/16/1 jellel csatolta az iratokhoz a *Szivarozók könyve* c. dokumentumot. Ahogyan a szakértői véleményben kifejtésre került, ennek tartalma túlnyomó részben megegyezik a felperes által csatolt *Kis szivarkalauz* c. könyvben található információkkal: mindkettő a szivarfogyasztás történetét, társadalmi hátterét, a szivarozás során követendő etikett sza-

bályait mutatja be, így a szakértői testület ismételten megállapítja, hogy ezek az információk legkésőbb 2004-ben (a *Kis szivarkalauz* kiadásának éve) már a közkinccs részét képezték.

Az A/16/2 szám alatt csatolt dokumentummal összefüggésben az Iparjogvédelmi Szakértői Testület álláspontja a következő. Annak ellenére, hogy a kiadvány második oldalán szereplő „előszó” a dokumentum áttanulmányozását dolgozói részére kötelezettségként határozza meg, és így alapot adhatna a benne foglalt információ korlátozott hozzáférhetőségének megállapítására, a tartalom megvizsgálása során egyértelműen kiderül, hogy a *Szivarozók könyvéhez* és a *Kis szivarkalauzhoz* hasonlóan a szivarozás már ismertetett jellemzőit mutatja be: történetét, a szivarkészítés folyamatát, a szivarfogyasztási illemet, ismert személyiségek gondolatait a szivarozásról, valamint a legfontosabb szivartermelő országokat. Erre figyelemmel a szakértői testület megerősíti a szakértői véleményben kialakított azon álláspontját, hogy ez a dokumentum sem igazolja, hogy az alperes által alkalmazott szivarértékesítési módszer kielégíti a know-how vagy a nevesítetlen szellemi alkotások védelméhez szükséges jogszabályi feltételeket.

Az A/17 jellel csatolt *Folyamatleírások, vámkérdések a cég életében* c. dokumentum az 1. fejezet bevezető részében leírtaknak megfelelően egyrészt a *jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény* és egyéb jogszabályok azon rendelkezéseit tartalmazza összefoglalt, szerkesztett formában, amelyek hatálya alá a dohánytermékek kereskedelme tartozik, másrészt ezen jogszabályok végrehajtásának rendjét (munkakörök, felelősség) a cégen belül, így különösen a vámügyintézés, az adóraktárak és a jövedéki ügyintézés vonatkozásában. További vizsgálat nélkül megállapítható, hogy ezen információk egyik része (a jogszabályok tartalma) közkinccs, és jogi védelem tárgya semmilyen formában sem lehet, másik részének pedig – annak ellenére, hogy korlátozottan hozzáférhető, mint egy cég működésére vonatkozó információ általában – a rendeltetése a jogszabályok végrehajtása, illetőleg alkalmazása, így nem lehet sem különös ráfordítással összegyűjtött ismeretösszességnek (know-how-nak), sem egyéb szellemi alkotásnak tekinteni.

Az A/18 szám alatt csatolt *Marketing aktivitások* c. dokumentummal összefüggésben az Iparjogvédelmi Szakértői Testület megjegyzi, hogy tartalmának vizsgálatához nem látta szükségesnek marketingszakértő igénybevételét, ami az Iparjogvédelmi Szakértői Testület szervezetéről és működéséről szóló 270/2002. (XII. 20.) Korm. rendelet 6. §-ának (2) bekezdése alapján a testület mérlegelési jogkörébe tartozik. A dokumentummal kapcsolatban a szakértői testület a következőket rögzíti. Formai szempontból valószínűsíthető, hogy a cég munkatársait a szivarértékesítésre felkészítő előadás nyomtatott verzióját tartalmazza, ennek ellenére nem határozható meg egyértelműen, hogy tartalma milyen körben válhatott ismertté, mint ahogy arra nézve sem áll rendelkezésre bizonyíték, hogy az alperes lépéseket tett volna a korlátozott hozzáférhetőség fenntartása érdekében.

A dokumentum tartalmának megvizsgálása után ugyanakkor a testület azt az álláspontot alakította ki, hogy a korlátozott hozzáférhetőség fennállásától függetlenül megállapítható:

az írásos anyag nem tartalmaz olyan adatokat vagy tár fel olyan összefüggéseket, amelyek a marketingszakmában köztudomású tények (pl. egy új termék piaci bevezetéséhez szükséges a lehető legtöbb fogyasztó informálása, megnyerése; a szivarfogyasztók az átlagosnál jobb életszínvonallal rendelkeznek, ezért indokolt ilyen fogyasztók részére célzott reklámtevékenységet végezni stb.) ismertetését jelentősen meghaladó információk átadásával egy – sajátos jellegénél fogva – kizárólag az alperesre jellemző szivarértékesítési stratégiára nyújtának rálátást.

III. Összefoglalás

A fentiek alapján az Iparjogvédelmi Szakértői Testület fenntartja azon álláspontját, hogy a csatolt iratok alapján az alperes által alkalmazott szivarértékesítési módszerek nem felelnek meg a know-how, illetve a nevesítetlen szellemi alkotások védelméhez szükséges jogszabályi feltételeknek, mivel

- vagy nem tartalmazznak korlátozottan hozzáférhető ismereteket;
- vagy pedig – a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján – nem állapítható meg, hogy a létrehozásukhoz olyan mértékű ráfordítás szükséges, amelynek alapján a felhasználni kívánó számára lényegesen előnyösebb lenne az összesített ismeretek megszerzése, mint független létrehozása.

* * *

SZAKÉRTŐI VÉLEMÉNY SZABADALOMHASZNOSÍTÁSI DÍJ KÉRDÉSÉBEN

*ISZT-6/2012*³

I. Megkeresés és tényállás

A bíróság az előtte folyó szabadalmi díj és járulékai megfizetése iránti perben szakértői vélemény elkészítésére rendelte ki az Iparjogvédelmi Szakértői Testületet. A csatolt iratokból megállapítható tényállás az alábbiak szerint foglalható össze.

A felperesek ... címmel újítási javaslatokat nyújtottak be az alperesnél. Az újítási javaslattal összefüggésben újítási díj megállapítását kérték, amelynek mértékéről végül bíróság döntött.

³ A szakértői vélemény bírósági megkeresés alapján, folyamatban lévő ügyben született.

A felperesek szabadalmi bejelentést tettek. A bejelentések tárgyára a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (korábbi elnevezéssel: Magyar Szabadalmi Hivatal) szabadalmat adott.

A felperesek a szabadalmi bejelentés benyújtása előtt bejelentették az alperesnél, hogy az újítási javaslatok alapján szabadalom megadására irányuló eljárást kívánnak kezdeményezni. Kérték az alperest, hogy nyilatkozzon arról, hogy a találmányokra mint szolgálati találmányokra igényt tart-e, illetve alkalmazotti találmányként hasznosítani kívánja-e azokat. Az alperes a felperesek levelében foglaltakra nem nyilatkozott. Ezt követően a felperesek szabadalmi bejelentést tettek, amelynek tárgyára a hivatal szabadalmat adott.

Az Iparjogvédelmi Szakértői Testület az ISZT-5/2009. sz. szakvéleményében – a bíróság megkeresésére – úgy foglalt állást, hogy a felperesek által a munkáltatóhoz benyújtott javaslatok a szabadalmi oltalom alatt álló találmányok műszaki megoldásának összes lényeges elemét tartalmazzák, ezért e dokumentumok rendelkezésre bocsátásával a feltalálók eleget tettek a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Szt.) 11. §-ának (1) bekezdése által – a találmánynak a munkáltatóval történő ismertetésére – előírt követelménynek. A munkáltatónak elegendő műszaki információ állt a rendelkezésére ahhoz, hogy a szabadalmi bejelentések megtételének kérdésében állást foglalhasson.

Az alperes közlése szerint a szabadalomban ismertetett eljárást nem alkalmazták az oltalom ideje alatt, mivel akkor már nem valósították meg az 1. igénypont C lépését, ugyanis az eljárás során nem alkalmaztak szeparátorral, membránszűrővel végrehajtott tisztítást. Álláspontjuk szerint az általuk a gyakorlatban alkalmazott eljárásra nem terjed ki a szabadalmi oltalom az Szt. 24. §-ának (2) bekezdése alapján, mivel nem valósul meg az igénypont összes jellemzője (azaz nem valósul meg a C lépés). Továbbá hivatkoztak arra is, hogy ez a szabadalom azért sem kerül megvalósításra, mert ópiumkalács helyett mákgubó feldolgozását végzik, amelynek során nem a szabadalmaztatott eljárást, hanem a Kabay János által alkalmazott, valamint Bognár Rezső és Szilávik László által továbbfejlesztett eljárást alkalmazták. Így 2000-től a membránszűrőt nem használták, kivéve a 2006–2007. évben, amikor 1500 kg ópium vásárlására került sor, s ennek feldolgozása során alkalmazásra került a szabadalmaztatott eljárás. A hatóanyaggyártás során alkalmazott eljárásokat a műveleti utasítások és a technológiai előírások tartalmazzák, amelyekhez mellékletként kapcsolódnak a gyártási lapok.

A felperesek vitatták az alperes azon állítását, amely szerint a szabadalomban ismertetett eljárást az alperes nem alkalmazza. Álláspontjuk szerint önmagában a membránszűrő alkalmazásának mellőzése még nem jelenti a szabadalmaztatott eljárás alkalmazásának hiányát, mert a szabadalmaztatott eljárásban a membránszűrő alkalmazása csupán egy módozat, és ez nem jelenti azt, hogy a vitatott szabadalomban lévő más módozatot az alperes ne hasznosítaná, tekintettel arra, hogy a szabadalmi leírásban a kapott vizes oldatok tisztítása szeparátorral és/vagy membránszűrővel történhet. Ezért a szeparátor alkalmazása szintén a szabadalmaztatott eljárás hasznosítását jelenti.

Az alperes táblázatba foglaltan összegyűjtötte az egyes hatóanyagok (morfin, kodein, narkotin, tebain) értékesítésével elért árbevételét az egyes üzleti évek vonatkozásában, az árbevételek összegét a felperesek elfogadták (a kimutatás a kirendelő végzés mellékletét képezi). Az alperes álláspontja szerint a díj alapjának meghatározásakor a találmányra visszavezethető hasznos eredményből kell kiindulni, ugyanis az előállított hatóanyagokban mint termékekben megvalósul a Kabay–Bogár-eljárás azon része is, amelyet nem érint a felperesek szabadalmaztatott találmányában foglalt eljárás, így a teljes árbevétel díjalapként nem alkalmazható. Díjalapként a hasznos eredmény azon része vehető figyelembe, amely a szabadalmaztatott találmány fedési hányada alapján a találmánnyal kapcsolatba hozható, azaz a többletnyereség, amit a találmány generált. A felperesek ezzel szemben kizárólag az árbevétel alapulvételével kérték a díjkulcs megállapítását.

II. A feltett kérdések

A bíróság végzése alapján a szakértői testület feladata a következő.

1. Nyilatkozzon arról, hogy amennyiben megállapítható, hogy *a ... lajstromszámú szabadalmat* az alperes alkalmazta és hasznosította, illetve jelenleg is alkalmazza és hasznosítja, akkor a szabadalom alperes általi hasznosításából származó

- *mindenkori árbevétel* 8,5%-ának megfelelő hasznosításidej-igény megalapozott-e *kizárólagos hasznosítási jog biztosítása* esetén, illetve milyen mértékű százalékos díjkulcs a megalapozott;
- továbbá milyen mértékű százalékos díjkulcs a megalapozott *nem kizárólagos hasznosítási jog biztosítása* esetén, ha
 - a) a találmány – szolgálati találmány,
 - b) a találmány – alkalmazotti találmány,
 - c) a találmány nem minősül sem szolgálati, sem alkalmazotti találmánynak!

2. Nyilatkozzon arról, hogy amennyiben megállapítható, hogy *a ... lajstromszámú szabadalmat* az alperes alkalmazta és hasznosította, illetve jelenleg is alkalmazza és hasznosítja, akkor a szabadalom alperes általi hasznosításából származó

- *mindenkori árbevétel* 8,5%-ának megfelelő hasznosításidej-igény megalapozott-e *kizárólagos hasznosítási jog biztosítása* esetén, illetve amennyiben nem megalapozott, akkor milyen mértékű százalékos díjkulcs a megalapozott;
- továbbá milyen mértékű százalékos díjkulcs a megalapozott *nem kizárólagos hasznosítási jog biztosítása* esetén, ha
 - a) a találmány – szolgálati találmány,
 - b) a találmány – alkalmazotti találmány,
 - c) a találmány nem minősül sem szolgálati, sem alkalmazotti találmánynak!

3. Nyilatkozzon arra vonatkozóan is, hogy amennyiben a szabadalmi leírásokat alapul véve az alperesnek az eljárások továbbfejlesztésére irányuló kísérletei a szabadalmak hasznosításának minősülnek, akkor a *mindenkori árbevételből* milyen *mértékű százalékos díjkulcs megalapozott, ha*

- a) a továbbfejlesztés alapjául szolgáló találmány – szolgálati találmány,
- b) a továbbfejlesztés alapjául szolgáló találmány – alkalmazotti találmány,
- c) a továbbfejlesztés alapjául szolgáló találmány nem minősül sem szolgálati, sem alkalmazotti találmánynak!

4. Nyilatkozzon a felperesek által szabadalmaztatott találmányok *fedési hányadára a felhasználással előállított termékekre vonatkozóan!*

5. Nyilatkozzon arról, hogy amennyiben a szabadalmak *hasznosítási díjának alapjaként a mindenkori árbevételt veszi figyelembe a bíróság, akkor a százalékos mértékű díjkulcsot milyen tényezők növelik, illetve csökkentik*, figyelemmel arra az alperesi érvelésre, mely szerint az alperes több évtizede használja a Kabay–Bogár-eljárást, mely része a felperesek által szabadalmaztatott eljárásoknak is, részletesen megjelölve a díjkulcsnövelő, illetve díjkulcs-csökkentő tényezőket és ezek okait!

6. Nyilatkozzon arra vonatkozóan, hogy a *szabadalmak hasznosítási díjának alapjául*

- a *mindenkori teljes árbevétel* szolgál vagy
- a szabadalmak hasznosításával elérhető *hasznos eredmény* (amely a termék árában képződő nyereség vagy hasznosítás folytán jelentkező megtakarítás stb. jelentkezik)!

Indokolt-e a mindenkori teljes árbevétel helyett a szabadalmaztatott eljárásokkal kinyert többletalkaloidok eredményeként jelentkező többletárbevétel (hasznos eredmény) figyelembevétele a díjalap megállapításánál? Vagy a díjkulcs mértékénél kerül figyelembevétele (ha igen, milyen mértékben) az, hogy a szabadalmaztatott eljárás milyen mértékű hasznos eredményt hozott?

III. Az Iparjogvédelmi Szakértői Testület eljárása

A szakértői testület a 270/2002. (XII. 20.) Korm. rendelet által meghatározott feladatkörben, valamint szervezeti és eljárási rendben, a tényállásra irányadó jogszabályok, elsősorban a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Szt.) és a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) rendelkezései alapján alakította ki – az alábbiakban kifejtésre kerülő – álláspontját.

A jelen szakértői vélemény megállapításai és következtetései a hatályos jogszabályok, valamint a megküldött iratok által ismertetett, illetve az azokból megismerhető tényeken

alapulnak; a konkrét ügyre nézve levont következtetései csak erre a tényállásra nézve helytállóak. Ez a szakértői vélemény a bíróságokat és más hatóságokat nem köti.

IV. Az Iparjogvédelmi Szakértői Testület álláspontja

A bíróság által feltett kérdések megválaszolása előtt indokoltnak tűnik a szabadalom hasznosítása esetén fizetendő licenciadíj, a szolgálati találmány értékesítése esetén járó találmányi díj, illetve az alkalmazotti találmány hasznosítására való jog ellenében fizetendő díj hatályos jogi szabályozásának, valamint a hozzá kapcsolódó joggyakorlatnak az áttekintése.

Az Szt. 19. §-ának (1) bekezdése értelmében a szabadalmi oltalom alapján a szabadalom jogosultjának – a szabadalmasnak – kizárólagos joga van a találmány hasznosítására. A hasznosítási szerződés (szabadalmilicencia-szerződés) alapján a szabadalmas engedélyt ad a találmány hasznosítására, a hasznosító pedig köteles ennek fejében díjat fizetni [Szt. 27. § (1) bekezdés].

A szabadalmi törvény III. fejezete tartalmazza a hasznosítási szerződésre vonatkozó rendelkezéseket, azonban szabályozása diszpozitív: az Szt. 30. §-ának (1) bekezdése szerint a felek a hasznosítási szerződésre vonatkozó rendelkezésektől egyező akarattal eltérhetnek, ha jogszabály az eltérést nem tiltja, továbbá az Szt. 43/A. §-a (1) bekezdésének c) pontja alapján a törvényben nem szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyv rendelkezései irányadók a hasznosítási szerződésre. A Ptk. főszabály szerint bármilyen formában lehetővé teszi a szerződési akarat hatályos kifejezését, tehát szóban, írásban, akár ráutaló magatartással is.

A Ptk. 206. §-ának (1) bekezdése szerint a szerződéskötési kötelezettség körében, ha a felek nem állapodnak meg, a bíróság – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – a szerződést létrehozhatja és tartalmát megállapíthatja.

A hasznosítási szerződés tartalmát – ideértve a hasznosítási díj mértékének meghatározását is – tehát a felek egyező akarattal, szabadon állapíthatják meg. Amennyiben a felek nem tudnak megállapodni, a bíróság megállapíthatja a szerződés tartalmát, a fizetendő hasznosítási díj mértékét.

A hasznosítási díj mértékének meghatározásánál alapvető követelmény, hogy a hasznosítás fejében fizetendő díjnak arányban kell állnia a díjjal, amelyet – a találmány tárgya szerinti műszaki területen kialakult licenciatforgalmi viszonyokra figyelemmel – szabadalmilicencia-szerződés alapján a találmány hasznosítására fizetni kellene. Ez, az ún. licencianaalógia módszere feltételezi az egy-egy iparágban, műszaki területen szokásos licenciadíj mértékének ismeretét, amely adatok beszerzése gyakran nem könnyű feladat. Ugyanakkor – tekintettel arra, hogy a találmányok szabadalmazhatóságának éppen az újdonság, az addig nem ismert megoldások alkalmazása az egyik követelménye – szinte lehetetlen megállapítani, hogy egy-egy szellemi alkotás mennyit is „ér”. A licencianaalógia segítségével is legfeljebb nagyságrendileg határozhatók meg az értékek.

A licenciadónak fizetendő licenciadíj alapja a licencia hasznosításának időszaka alatt várt többletjövedelem vagy megtakarítás. A licenciadíj meghatározható fix összegben, amely egyszerre vagy részletekben kerül megfizetésre, vagy választható a folyamatos licenciadíj-fizetési mód is, amikor a licenciadíjakat a szabadalom vagy a know-how alkalmazásának mértéke szerint fizetik. Ezen utóbbi eljárás szerint egy pénzösszeget határoznak meg minden egyes termékegység után az előállított vagy értékesített termékekre.

A licenciadíjakat a gyakorlatban nagyon gyakran a licenciatulajdonosnál előállított vagy forgalomba hozott termékek nettó értékesítési árbevétele alapján határozzák meg. Ez a megoldás különösen akkor kerül alkalmazásra, ha a hasznosítás eredménye az árbevétel arányosan jelentkezik. A nettó értékesítési ár az a pénzösszeg, amely a hasznosításra engedélyezett szabadalom licenciadíjának számításához az alapot képezheti. A nettó értékesítési ár számításához a bruttó értékesítési árból általában a következőket kell levonni:

- általános forgalmi adó;
- vámok és egyéb forgalmi típusú adók;
- szállítási költségek;
- csomagolási költségek;
- raktározási költségek;
- biztosítási díj;
- általános és mennyiséghez kötődő árengedmény;
- a bevételeket terhelő egyéb levonások stb.

A nettó értékesítési árbevételből mint vetítési alapról kerülhet szó a licenciadíj megállapítására. Iparáganként rendkívül változó, hogy a nettó árbevétel hány százaléka kerül licenciadíjként rögzítésre. *Kizárólagos hasznosítási szerződés* esetén a licenciadíj általában és átlagosan a nettó árbevétel 0,5-5%-át teheti ki. A licenciaszerződés tárgyától függően ez széles határok között mozoghat: míg gyógyszerek esetében 8-10%, illetve szoftverek esetében 5-15%, addig egyes anyagok előállításához kapcsolódó megoldások esetében ez csak 0,1-1%.

Mindez azonban arra az esetre igaz, amikor az adott termékben megjelenő gazdasági előny teljes egészében az adott megoldás alkalmazásának tudható be. Ha azonban az adott műszaki megoldás csupán részét képezi egy nagyobb berendezésnek, folyamatnak, és ily módon az egész terméken egységesen megjelenő gazdasági előnyhöz csak részben járul hozzá, akkor a hasznosítás esetén fizetendő díj a vetítési alapról a fentiek szerint százalékosan meghatározott díjnak is olyan arányban meghatározott része kell, hogy legyen, amilyen mértékben az adott megoldás (az adott folyamatban alkalmazott egyéb szellemi alkotásokhoz képest) a teljes értékteremtő folyamathoz hozzájárult. Ehhez az ún. fedési hányadhoz képest további korrekciós tényezők is befolyásolhatják a szabadalmast megillető díj mértékét.

Szolgálati találmány értékesítése esetén – az Szt. 13. §-ának (1) bekezdése alapján – a feltalálót találmányi díj illeti meg az értékesítés megkezdésétől a szabadalmi oltalom megszűnéséig, illetve – ha a találmány szabadalmi oltalma a munkáltató lemondása vagy a fenntartási

díj megfizetésének elmulasztása miatt szűnik meg – addig az időpontig, amikor a szabadalom lejárata miatt szűnt volna meg.

Az Szt. 13. §-ának (6) bekezdése alapján a feltaláló díjazására a munkáltató és a feltaláló közötti díjszerződés (találmányi díjszerződés) az irányadó. Amennyiben a felek között megállapodás nem jön létre, úgy az Szt. erre vonatkozó diszpozitív rendelkezéseit kell alkalmazni. Az Szt. 13. §-ának (7) és (9) bekezdése szerint a hasznosítás ellenében járó találmányi díjnak arányban kell állnia azzal a díjjal, amelyet – a találmány tárgya szerinti műszaki területen kialakult licencforgalmi viszonyokra figyelemmel – szabadalmilicencia-szerződés alapján a találmány hasznosítására adott engedély fejében a munkáltatónak fizetnie kellene, továbbá a díj mértékének megállapítása során tekintetbe kell venni a munkáltatónak a találmány megalkotásához nyújtott hozzájárulását és a feltaláló munkaviszonyból eredő kötelezéseit is.

A korábban ismertetett licencianalógia módszer kiindulópontot nyújthat a találmányi díj mértékének meghatározásához. A szolgálati találmány értékesítése esetén a hasznosítási szerződésnél alkalmazott általános szempontrendszeren túl azonban további, a találmány szolgálati jellegéből adódó tényezőket is figyelembe kell venni a díj mértékének megállapítása során. A találmányi díj mértékét befolyásoló korrekciós tényezőnek kell tekinteni a munkáltatónak a találmány kidolgozásához nyújtott hozzájárulását, valamint a feltalálónak a munkaviszonyból eredő kötelezettségeit is. Nyilvánvalóan kisebb összegű találmányi díjra jogosult az a feltaláló, akinek az esetében a találmány kidolgozása a munkáltató által korábban elért kísérleti eredményeken, tapasztalatokon alapul, és a munkáltató a találmány létrehozásához jelentős műszaki és egyéb segítséget nyújtott, mint az a feltaláló, aki a megoldandó feladatot maga ismerte fel és dolgozta ki, és a munkáltató hozzájárulása csekély volt. Hasonlóképpen a találmányi díj összegét csökkentő tényező lehet, ha a feltalálótól a munkakör ellátásához szükséges szakképzettség, valamint a feltaláló által betöltött feladatkör és beosztás alapján elvárható az ilyen színvonalú szellemi alkotások létrehozása.

Az alkalmazotti találmány hasznosítására való jog ellenében járó díjakat a munkáltató, több munkáltató esetén – eltérő megállapodásuk hiányában – a hasznosító munkáltató köteles megfizetni. A feltaláló díjazására a munkáltatóval kötött szerződése az irányadó. Az alkalmazotti találmány hasznosítására való jog ellenében olyan mértékű díj jár, amelyet a munkáltatónak – a találmány tárgya szerinti műszaki területen kialakult licencforgalmi viszonyokra figyelemmel – szabadalmilicencia-szerződés alapján a találmány hasznosítására adott engedély fejében fizetnie kellene [Szt. 14. § (1)–(3) bekezdés].

Az alkalmazotti találmány esetén járó díj meghatározása során tehát szintén a licencianalógia kapcsán kifejtett szempontrendszert kell alapul venni, itt azonban nem érvényesíthetők a szolgálati találmány feltalálóját megillető díjazás tekintetében megállapított korrekciós tényezők.

A szolgálati találmányért járó díjazásról és a találmányokkal kapcsolatos egyes intézkedésekről szóló – 1989. december 31-én hatályon kívül helyezett – 11/1983. (V. 12.) MT

rendelet a találmányi díj mértékének a meghatározásához – növelhető, illetve csökkenthető – „díjkulcsokat” szabott meg (pl. a találmány hasznosítása esetén az ötévi hasznos eredmény nyolc százalékát), és példálózó felsorolást adott a díjkulcsnövelő és -csökkentő tényezőkről. Az ezt követő szabályozás – az 1995. december 31-én szintén hatályon kívül helyezett, a szolgálati találmányért járó díjazásról és a találmányokkal kapcsolatos egyéb intézkedésekről szóló 77/1989. (VII. 10.) MT rendelet – azt rögzítette, hogy a feltalálót az előnnyel és az annak eléréséhez nyújtott feltalálói hozzájárulással arányos találmányi díj illeti meg. Tekintettel arra, hogy a jelen ügyben vizsgált hasznosítási tevékenység ezen minisztertanácsi rendelet hatályon kívül helyezését követően valósult meg, e számítási módszer nem alkalmazható, hanem az Szt. hatályos rendelkezései szerinti licencianalógia módszeréből kell kiindulni.

Az ismertetett jogi háttér, valamint a rendelkezésre bocsátott periratok figyelembevételével a bíróság által feltett kérdéseket a szakértői testület az alábbiak szerint válaszolja meg.

1. Nyilatkozzon arról, hogy amennyiben megállapítható, hogy a ... lajstromszámú szabadalmat az alperes alkalmazta és hasznosította, illetve jelenleg is alkalmazza és hasznosítja, akkor a szabadalom alperes általi hasznosításából származó

- *mindenkori árbevétel 8,5%-ának megfelelő hasznosítási díj-igény megalapozott-e kizárólagos hasznosítási jog biztosítása esetén, illetve milyen mértékű százalékos díjkulcs a megalapozott;*
- *továbbá milyen mértékű százalékos díjkulcs a megalapozott nem kizárólagos hasznosítási jog biztosítása esetén, ha*
 - a) *a találmány – szolgálati találmány,*
 - b) *a találmány – alkalmazotti találmány,*
 - c) *a találmány nem minősül sem szolgálati, sem alkalmazotti találmánynak!*

A nettó értékesítési árbevételből mint vetítési alapból is sor kerülhet a licenciadíj megállapítására, a folyamatos licenciadíj-fizetés módszere (*royalty*) a licencszerződésekben az egyik leggyakrabban alkalmazott megoldás. Iparáganként rendkívül változó, hogy a nettó árbevétel hány százaléka kerül licenciadíjként rögzítésre. Kizárólagos hasznosítási szerződés esetén a licenciadíj általában és átlagosan a nettó árbevétel 0,5-5%-át teheti ki. A licencszerződés tárgyától függően ez széles határok között mozoghat: míg gyógyszerek esetében 8-10%, illetve szoftverek esetében 5-15%, addig egyes anyagok előállításához kapcsolódó megoldások esetében ez csak 0,1-1%. A jelen ügyben *kizárólagos hasznosítási jog* biztosítása esetén a 8,5%-os díjkulcs alkalmazása – az adott szakterületen érvényesülő gyakorlatot figyelembe véve – megalapozottnak mondható.

Amennyiben a szabadalmas *nem kizárólagos hasznosítási jogot* engedélyez a hasznosító részére, a kizárólagos hasznosítási szerződés esetén alkalmazandó százalékos díjkulcsot – az adott engedélyezés körülményeinek figyelembevételével – arányosan csökkenteni kell.

Szolgálati találmány értékesítése esetén a feltalálóknak fizetendő találmányi díj szokásosan a licencdíj 30-50%-a (a feltaláló munkaköri kötelessége és a munkáltató hozzájárulása figyelembevételével). A licencdíj 50%-át kitevő találmányi díjat a gyakorlatban ritkán, csak igen jelentős találmányok esetén alkalmazzák. Jelen ügyben – amennyiben a kizárólagos hasznosítási jog biztosítása esetén a 8,5%-os díjkulcs alkalmazásából indulunk ki – a találmányi díj a nettó árbevétel 3,5-4%-át teheti ki.

Az *alkalmazotti találmány* esetén járó díj meghatározása során szintén a licencianalógia kapcsán kifejtett szempontrendszer kell alapul venni, itt azonban nem érvényesíthetők a szolgálati találmány feltalálóját megillető díjazás tekintetében megállapított korrekciós tényezők. Az alkalmazotti találmány hasznosítására való jog ellenében járó díj mértéke tehát alapvetően megegyezik azon szabadalom után fizetendő hasznosítási díjjal, melynek tárgya nem minősül szolgálati találmánynak, ugyanakkor díjcsökkentő tényezőként figyelembe vehető például a találmány kidolgozásához a munkáltató által nyújtott hozzájárulás.

Ha megállapítható, hogy a hasznosítónál megjelenő gazdasági előny csak részben tudható be az adott találmány alkalmazásának, akkor a fentiekben százalékosan meghatározott díjkulcsokat a fedési hányaddal – mint korrekciós tényezővel – megfelelően csökkenteni kell.

Amennyiben a találmány sem szolgálati, sem alkalmazotti találmánynak nem minősül, akkor – a felek között létrejövő vagy a bíróság által létrehozott licencszerződés alapján – a fentiekben már hivatkozott 8,5%-os díjkulcs megfelelő kiindulási alapnak lenne tekinthető.

2. Nyilatkozzon arról, hogy amennyiben megállapítható, hogy a ... lajstromszámú szabadalmat az alperes alkalmazta és hasznosította, illetve jelenleg is alkalmazza és hasznosítja, akkor a szabadalom az alperes általi hasznosításából származó

- *mindenkori árbevétel 8,5%-ának megfelelő hasznosítási díj-igény megalapozott-e kizárólagos hasznosítási jog biztosítása esetén, illetve amennyiben nem megalapozott, akkor milyen mértékű százalékos díjkulcs a megalapozott;*
- *továbbá milyen mértékű százalékos díjkulcs a megalapozott nem kizárólagos hasznosítási jog biztosítása esetén, ha*
 - a) *a találmány – szolgálati találmány,*
 - b) *a találmány – alkalmazotti találmány,*
 - c) *a találmány nem minősül sem szolgálati, sem alkalmazotti találmánynak!*

Az Iparjogvédelmi Szakértői Testület által az első kérdésre adott válaszok megfelelően irányadóak jelen kérdés megválaszolásánál is.

3. Nyilatkozzon arra vonatkozóan is, hogy amennyiben a szabadalmi leírásokat alapul véve az alperesnek az eljárások továbbfejlesztésére irányuló kísérletei a szabadalmak hasznosításának minősülnek, akkor a mindenkori árbevételből milyen mértékű százalékos díjkulcs megalapozott, ha

- a) a továbbfejlesztés alapjául szolgáló találmány – szolgálati találmány,
- b) a továbbfejlesztés alapjául szolgáló találmány – alkalmazotti találmány,
- c) a továbbfejlesztés alapjául szolgáló találmány nem minősül sem szolgálati, sem alkalmazotti találmánynak!

Az Szt. 19. § (6) bekezdésének b) pontja alapján a találmánnyal kapcsolatos kísérleti célú cselekményekre a kizárólagos hasznosítási jog nem terjed ki. A szakértői testület fontosnak tartja általánosságban kiemelni, hogy amennyiben a hasznosító a szabadalomtól eltérő és az igényeknek jobban megfelelő megoldással elégíti ki a felmerülő piaci elvárásokat, akkor nem hasznosítja a szabadalmat, hasznosítás hiányában a szabadalmasok díjazásra nem jogosultak. Amennyiben a hasznosított megoldás a szabadalmon alapul, annak „továbbfejlesztett” változata, ezt a körülmény értékelni kell, azonban nem eredményezhet olyan hasznosítási díjat, mintha kizárólag a szabadalom hasznosítására kerülne sor.

Ez utóbbi esetben a szabadalom hasznosítása esetén fizetendő licencdíj, a szolgálati találmány értékesítése esetén járó találmányi díj, illetve az alkalmazotti találmány hasznosítására való jog ellenében fizetendő díj tekintetében megállapított százalékos díjkulcsot megfelelően csökkenteni kell a szabadalom és annak „továbbfejlesztett” változata fedési hányadával.

4. Nyilatkozzon a felperesek által szabadalmaztatott találmányok fedési hányadára a felhasználásukkal előállított termékekre vonatkozóan!

Az a kérdés, hogy az említett szabadalmakban leírt technológia milyen mértékben járult hozzá az ismert megoldásokhoz képest az értékteremtéshez, a következő szempontok figyelembevételével ítélné meg.

Kabay János 1931-ben izolált először morfint ipari méretekben száraz máknövényből. Azóta számos új, javított eljárást dolgoztak ki. Így, a szabadalom elsőbbségének napján az ópiumalkaloidok kinyerésének többféle módszere állt rendelkezésre, amelyek szintén a jól ismert Kabay-eljárás (eljárás ópiumalkaloidák előállítására mákszalma-feldolgozásból nyert alapanyagból) továbbfejlesztését célozták, például a 145 999 és a 155 407 lajstromszámú szabadalmakban leírt, Bognár és Szlávik által kidolgozott technológiák.

A szabadalmaztatott eljárás szerint az ópiumalkaloidokat tartalmazó természetes (mákszalma) vagy mesterségesen előállított (ópium) alapanyagból extrakcióval, fázisok elválasztásával és valamilyen gépi berendezéssel végzett művelettel sűrűség alapján történő ülepités, majd szeparátorral és/vagy membránszűréssel történő tisztítás után morfin, kodein, tebain, papaverin és narkotin kinyerésére alkalmas előnyös oldatok állíthatók elő. Az előállított sűrítmenyből közvetlenül nyerhetők a kívánt termékek. Elkerülhető a sűrítmenyek tisztítására alkalmazott vegyszerek környezetterhelése és költsége, továbbá az anyagvesztés. Az eljárás alkalmazásával nyerhető termékek minősége jobb.

A szabadalom célkitűzése pedig a morfin, a kodein, a tebain, a papavein és a narkotin kinyerése vizes (vagy szerves oldószeres) oldatukból. Az újdonságot az jelenti, hogy az ismert

műveletek végrehajtása során az igénypontokban meghatározott, előnyös pH-értékeket és oldószereket stb. választva elkerülhető a nem kívánt alkotók visszaforgatás miatti feldúsulása a rendszerben.

A szabadalmi leírás több ízben hivatkozik „az oldatok önmagában ismert módon való feldolgozása, például a Kabay-féle eljárással nyert ...” anyagokra vagy lépésekre az általa kidolgozott technológia bemutatása során.

Az eljárással a kitermelés eléri a 88-90%-ot, a kinyert nyersmorfin minősége jobb, mint 90 m/m%. A termék tisztítása ugyan *ismert módon történik, de az így nyerhető termék minősége* a tisztább nyerstermék – és *nem a tisztítási lépések* – következtében javult. A termék mennyisége a *nagyobb leválasztási arány következtében* meghaladja az ismert eljárásokkal, például a HU 145 999 szabadalomban leírt kitermelést és terméktisztaságot.

Az eljárással előállított nyersnarkotinból – csak egyszeri tisztítással – a gyógyszerkönyvek előírásait kielégítő minőségű narkotin állítható elő, a maradékból pedig, ismert módon, például a 155 407 lajstromszámú magyar szabadalmi leirat szerint, papaverin nyerhető. Az előállított „kodeines oldat” az előextrakció miatt lényegesen kevesebb szennyeződést tartalmaz.

Mindezek alapján a feltalálók hozzájárulása az üzleti sikerhez a két szabadalom megvalósításával elérhető kitermelési és minőségi adatok javulásának mértékével arányos a korábban alkalmazott, ismert megoldásokhoz képest.

5. Nyilatkozzon arról, hogy amennyiben a szabadalmak hasznosítási díjának alapjaként a mindenkori árbevétel veszi figyelembe a bíróság, akkor a százalékos mértékű díjkulcsot milyen tényezők növelik, illetve csökkentik, figyelemmel arra az alperesi érvelésre, mely szerint az alperes több évtizede használja a Kabay–Bogár-eljárást, mely része a felperesek által szabadalmaztatott eljárásoknak is, részletesen megjelölve a díjkulcsnövelő, illetve díjkulcs csökkentő tényezőket és ezek okait!

A szabadalom hasznosítása esetében a felek megállapodásán múlik, hogy milyen licencszerződést kötnek, a hasznosítási díjban a licenciavevő gazdasági kilátásai, várakozásai tükröződnek. A díjkulcsot növelő tényező lehet a hasznosítónál kimutatható gazdasági előny, az átlagosnál nagyobb haszon vagy a piacon elérhető monopóliumhelyzet lehetősége.

A licencdíjat csökkentő tényezőként jelentkezhethet az a körülmény, ha a szabadalom erőteljesen egy korábbi szabadalomra, illetve korábban már alkalmazott eljárásra épül, annak továbbfejlesztéseként értékelhető. További díjcsökkentő tényező lehet a találmány kidolgozásához a hasznosító által nyújtott hozzájárulás, ha a találmány kidolgozása a hasznosító által korábban elért kísérleti eredményeken, tapasztalatokon alapul, illetve amennyiben a hasznosító a találmány kidolgozásához jelentős műszaki és egyéb segítséget nyújtott.

Amennyiben a díjkulcsnövelő, illetve -csökkentő hatások kiegyenlítik egymást, azok a díjkulcs mértékét nem befolyásolják.

A bíróság által megküldött periratok áttanulmányozása alapján azt az állítást, hogy az alperes több évtizede használja a Kabay–Bogár-eljárást, amely része a felperesek által szabadalmaztatott eljárásoknak, a testület olyan körülménynek ítéli, amely kihatással lehet a hasznosítási díj összegének a licencianalógia módszerével történő megállapítása során, illetve amelyet a díjkulcsra ható tényezőként figyelembe lehetne venni.

Amennyiben megállapítható a szabadalom, illetve a hivatkozott Kabay–Bogár-eljárás fedési hányada az alperes által alkalmazott eljárásban, ennek százalékos értékével a licenciadíj mértékét – az alkalmazott díjkulcs megfelelő módosításával – csökkenteni kell. További, a díjkulcsot jelentős mértékben befolyásoló tényező lehet, hogy a munkáltató által korábban elért kísérleti eredmények, tapasztalatok jelentős mértékben hozzájárultak ahhoz, hogy az engedélyezési eljárás során a szabadalmi bejelentés az Szt. 60. §-a (1) bekezdésében előírt követelménynek megfelelően készülhetett el.

6. Nyilatkozzon arra vonatkozóan, hogy a szabadalmak hasznosítási díjának alapjául

- a mindenkori teljes árbevétel szolgálat vagy
- a szabadalmak hasznosításával elérhető hasznos eredmény (amely a termék árában képződő nyereség vagy hasznosítás folytán jelentkező megtakarítás stb. jelentkezik)!

Indokolt-e a mindenkori teljes árbevétel helyett a szabadalmaztatott eljárásokkal kinyert többlettalajok eredményeként jelentkező többlettárbevétel (hasznos eredmény) figyelembevétele a díjalap megállapításánál? Vagy a díjkulcs mértékénél kerül figyelembevétele (ha igen, milyen mértékben) az, hogy a szabadalmaztatott eljárás milyen mértékű hasznos eredményt hozott?

Ahogy az Iparjogvédelmi Szakértői Testület arra korábban már utalt, a korábbi és mára már hatályon kívül helyezett jogi szabályozás a találmányi díj mértékének a meghatározásakor a találmány hasznosításával elért hasznos eredményből indult ki, és ahhoz – növelhető, illetve csökkenthető – „díjkulcsokat” szabott meg (pl. a találmány hasznosítása esetén az ötévi hasznos eredmény nyolc százalékát). A jogszabályok példálózó felsorolást is adtak a díjkulcsnövelő és -csökkentő tényezőkről. A jelen esetben ez a számítási módszer nem alkalmazható, hanem – ha a felek másképp nem állapodnak meg – az Szt. hatályos rendelkezései szerinti licencianalógia módszeréből kell főszabályként kiindulni.

Ennek alapján a licenciadónak fizetendő licenciadíj alapja a licencianalógia hasznosításának időszaka alatt várt többlettöbbletjövödelem vagy megtakarítás. A licenciadíjakat a gyakorlatban nagyon gyakran a licenciatulajdonosnál előállított vagy forgalomba hozott termékek nettó értékesítésiár-bevétele alapján határozzák meg. A *nettó értékesítésiár-bevétele mint vetítési alapl* alapján kerülhet sor a licenciadíj megállapítására.

Elvileg felmerülhet a *hasznos eredmény vetítési alapl*ként történő alkalmazása is, de csak abban az esetben, ha a felek kifejezetten ebben állapodnak meg. Nincs ugyanis akadálya annak, hogy a felek a fizetendő licenciadíj alapjaként a hasznos eredmény meghatározott százalékát kössék ki, bár ez a számítási mód nem kifejezetten gyakori.

A szakértői testület álláspontja szerint a jelen ügyben – ha a felek között a díjszámítás módjáról és a díj mértékéről nincs egyetértés – a licencianalógia módszerének alkalmazása a mindenkori árbevételből kiszámított díjazást jelenti elsődlegesen.

Összegzés

A szabadalom hasznosítása esetén a felek megállapodásán múlik, hogy milyen licenciaszerződést kötnek. A licenciaszerződésekben leggyakrabban alkalmazott egyik megoldás szerint a nettó értékesítésiár-bevételből mint vetítési alapból kerül sor a licenciadíj megállapítására. Iparáganként rendkívül változó, hogy a nettó árbevétel hány százaléka kerül licenciadíjként rögzítésre. A jelen ügyben – a felek eltérő megállapodása hiányában – *kizárólagos hasznosítási jog* biztosítása esetén a fentiekben már hivatkozott 8,5%-os díjkulcs alkalmazása megfelelő kiindulási alapnak tekinthető. Amennyiben a szabadalmas *nem kizárólagos hasznosítási jogot* engedélyez a hasznosító részére, a kizárólagos hasznosítási szerződés esetén alkalmazandó százalékos díjkulcsot – az adott engedélyezés körülményeinek figyelembevételével – arányosan csökkenteni kell.

Szolgálati találmány értékesítése esetén – találmányidíj-szerződés hiányában – a hasznosítás ellenében járó találmányi díjnak arányban kell állnia azzal a díjjal, amelyet – a találmány tárgya szerinti műszaki területen kialakult licenciatörvényi viszonyokra figyelemmel – szabadalmilicencia-szerződés alapján a találmány hasznosítására adott engedély fejében a munkáltatónak fizetnie kellene, továbbá a díj mértékének megállapítása során tekintetbe kell venni a munkáltatónak a találmány megalkotásához nyújtott hozzájárulását és a feltaláló munkaviszonyból eredő kötelezéseit is.

Az *alkalmazotti találmány* esetén járó díj meghatározása során szintén a licencianalógia kapcsán kifejtett szempontrendszer kell alapul venni, itt azonban nem érvényesíthetők a szolgálati találmány feltalálóját megillető díjazás tekintetében megállapított korrekciós tényezők, ugyanakkor díjcsökkentő tényezőként figyelembe vehető például a találmány kidolgozásához a munkáltató által nyújtott hozzájárulás.

Ha az adott műszaki megoldás az egész terméken egységesen megjelenő gazdasági előnyhöz csak részben járul hozzá, akkor a hasznosítás esetén fizetendő díj a vetítési alapból a fentiek szerint százalékosan meghatározott díjnak is olyan arányban meghatározott része kell, hogy legyen, amilyen mértékben az adott megoldás (az adott folyamatban alkalmazott egyéb szellemi alkotásokhoz képest) a teljes értékteremtő folyamathoz hozzájárult. Ezen *ún. fedési hányadhoz képest további díjkulcsnövelő, illetve -csökkentő tényezők* is befolyásolhatják a szabadalmast megillető díj mértékét.

Az Iparjogvédelmi Szakértői Testület álláspontja szerint a jelen ügyben – ha a felek között a díjszámítás módjáról és a díj mértékéről nincs egyetértés – a licencianalógia módszerének alkalmazása a mindenkori árbevételből kiszámított díjazást jelenti elsődlegesen.

SZAKÉRTŐI VÉLEMÉNY VÉDJEGYOLTALOM KÉRDÉSÉBEN

ISZT-3/2012

I. A tényállás

D. cég (a továbbiakban: megbízó) igazolt jogi képviselője útján megkereséssel fordult az Iparjogvédelmi Szakértői Testülethez. A megbízó tulajdonában állnak a Superman képregényhez mint műalkotáshoz fűződő szerzői jog vagyoni elemei. A Superman képregényhőst 1932-ben alkották meg Joseph „Joe” Shuster és Jerome „Jerry” Siegel szerzők. Superman történeteit nem csupán képregényekben, hanem nagy népszerűségének köszönhetően filmekben, rajzfilmekben és televíziós sorozatokban is feldolgozták. A történetek jellegzetes figurája ikonikus ábrázolású, megjelenése és ruházata jellegzetes.

A megbízó javára több olyan védjegy is oltalom alatt áll, amelyek a „Superman karaktert”, vagy annak ismertetőjegyeit tartalmazzák a következők szerint:

- közösségi védjegy, amelynek ábrás eleme a „Superman karakter”. A védjegy árujegyzékébe a 16., a 25. és a 28. osztályba sorolt áruk tartoznak,
- SUPERMAN közösségi szövegvédjegy, amelynek árujegyzékébe a 3., az 5., a 6., a 9., a 12., a 16., a 18., a 20., a 21., a 24., a 25., a 27., a 28., a 29., a 30. és a 32. osztályba sorolt áruk, továbbá a 35., a 36., a 38., a 41. és a 43. osztályba sorolt szolgáltatások tartoznak,
- nemzeti „S” ábrás védjegy, amelynek árujegyzékébe a 16., a 25. és a 28. osztályba sorolt áruk tartoznak.

A megbízó tudomására jutott, hogy B. cég borának címkézése során felhasználta a „Superman karaktert”, illetve annak egyes elemeit. A felhasználást az ábrás megjelenítésen túl a palack hátcímkéjén szereplő szöveges ajánlás is megerősíti, tekintettel arra, hogy „Superman” néven említi az ábrán szereplő egyik karaktert.

II. Az Iparjogvédelmi Szakértői Testületnek feltett kérdések

A megbízó az Iparjogvédelmi Szakértői Testület állásfoglalását kérte az alábbi kérdések tekintetében.

1. A festményen, illetve a címke bal oldalán található figura grafikai megjelenítése, vagyis a jellegzetes „Superman karakter” a rá jellemző kosztümmel és palásttal, mellkasán a pajzsszal, benne a stilizált S betűvel az összetéveszthetőségig hasonló-e a megbízó közösségi ábrás védjegyéhez, illetőleg nemzeti ábrás védjegyéhez?

2. Jó hírűnek tekinthetőek-e a felsorolt védjegyek, figyelembe véve, hogy a „Superman karakter”, az S logó és a Superman elnevezés több évtizede ismert Magyarországon, köszönhetően a népszerű – magyar nyelven is kapható – képregényeknek, a televíziócsatornákon

vetített filmeknek és rajzfilmeknek, a mozifilmeknek, valamint a magyar piacon jelen lévő jelentős számú merchandisingterméknek (pl. pólók, bögrék, játékgurák, baseballsapkák)?

3. Jogosult-e arra a pincészet, hogy a megbízót megillető közösségi szóvédjegyet – a SUPERMAN megjelölést – a borosüveg hátcímekjén feltüntesse, figyelemmel arra, hogy a megbízó nem adott engedélyt a védjegy bármilyen módon történő felhasználására?

4. A művészi alkotószabadságnak korlátot szabhat-e harmadik személyek védjegyoltalomhoz fűződő jogainak tiszteletben tartása, avagy a védjegyoltalom korlátját képezheti-e valamely szerző alkotói szabadsága?

5. Helytálló-e az a vélemény, hogy a „Superman karakternek” a festőművész által – a védjegyjogosult engedélye nélkül – történő felhasználása jogszerű, a művészi alkotószabadság és önkifejezés eszköze, és a festőművész jogosult a festményről készült reprintet harmadik személy részére ellenérték fejében értékesíteni attól függetlenül, hogy az alkoholos italokon történő felhasználás nem tartozik a képzőművészeti alkotások tipikus felhasználási formái közé?

6. Amennyiben a művészi alkotószabadság kiterjed harmadik személy védjegyének engedély nélküli felhasználására, kiterjed-e ez a jog az így megalkotott mű kereskedelmi célú hasznosítására is a védjegyjogosult engedélye nélkül? Azaz amennyiben a tisztelt Szakértői Testület álláspontja szerint a festőművész jogosultan használta fel a társaságunkat megillető védjegyekkel összetéveszthetőségig hasonló megjelöléseket a festmény elkészítéséhez a „Superman karakterhez” fűződő jogok jogosultjának engedélye nélkül, ebben az esetben arra is jogosult volt-e, hogy az így megalkotott művét kereskedelmi céllal hasznosítsa oly módon, hogy a B. cég részére ellenérték fejében engedélyt adott arra, hogy borospalackjain címkeként szerepeltesse a festményt?

7. Az ügyben van-e egyéb olyan körülmény, amely védjegyjogi szempontból problematikusá teszi a borcímekét, illetve annak használatát?

III. A szakértői testület eljárása

A testület az Iparjogvédelmi Szakértői Testület szervezetéről és működéséről szóló 270/2002. (XII. 20.) Korm. rendelet, valamint a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Szt.) által meghatározott feladatkörben, valamint szervezeti és eljárási rendben, a tényállásra irányadó jogszabály, a védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról szóló 1997. évi XI. törvény (a továbbiakban: Vt.) alapján alakította ki az alábbiakban kifejtésre kerülő álláspontját.

A jelen szakértői vélemény megállapításai és következtetései a megbízó által ismertetett tényálláson és az Iparjogvédelmi Szakértői Testület rendelkezésére bocsátott dokumentumokból megismerhető tényeken alapulnak, és csak erre a tényállásra nézve helytállóak.

Ez a szakértői vélemény az ügyben eljáró hatóságokat nem köti.

IV. A testület álláspontja

1. A szakértői testület elsőként azt vizsgálta meg, hogy a megbízó által ismertett tényállás, továbbá a rendelkezésre álló dokumentumok elegendő információt tartalmaznak-e a feltett kérdések megválaszolásához.

2. A megbízó az alábbi iratokat bocsátotta a testület rendelkezésére:

- a megbízó és jogi képviselője között létrejött általános meghatalmazás;
- a „Superman karakter”, valamint az azt megkülönböztető ábrás elemeket bemutató dokumentum;
- a Wikipédia internetes lexikon Supermanról szóló, angol nyelvű szócikke;
- a Wikipédia internetes lexikon Joe Susterről szóló, angol nyelvű szócikke;
- a Wikipédia internetes lexikon Jerry Siegelről szóló, angol nyelvű szócikke;
- a SUPERMAN közösségi szvédjegynek a Belső Paci Harmonizációs Hivatal (a továbbiakban: BPHH) internetes adatbázisából kinyomtatott adatlapja;
- a közösségi ábrás védjegynek a BPHH internetes adatbázisából kinyomtatott adatlapja;
- az „S” ábrás nemzeti védjegynek a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának e-nyilvánosságából kinyomtatott adatlapja;
- a borospalack has,- illetve hátcímkeit ábrázoló fényképek;
- a bornak a honlapról elérhető leírása.

3. Az Iparjogvédelmi Szakértői Testület a megbízó által feltett kérdéseket a rendelkezésre álló dokumentumok figyelembevételével az alábbiak szerint válaszolja meg.

A megbízás első kérdése

A festményen, illetve a címke bal oldalán található figura grafikai megjelenítése, vagyis a jellegzetes „Superman karakter” a rá jellemző kosztümmel és palásttal, mellkasán a pajzzsal, benne a stilizált S-betűvel az összetéveszthetőségig hasonló-e a megbízó közösségi ábrás védjegyéhez, illetőleg a nemzeti ábrás védjegyéhez?

A Vt. 4. § (1) bekezdésének *b*) pontja szerint nem részesülhet védjegyoltalomban a megjelölés, amelyet a fogyasztók összetéveszthetnek a korábbi védjeggyel a megjelölés és a védjegy azonossága vagy hasonlósága, valamint az érintett áruk, illetve szolgáltatások azonossága vagy hasonlósága miatt.

Az összetéveszthetőségig való hasonlóság vizsgálatát az Európai Bíróság C-39/97. számú, a Canon-ügyben hozott előzetes döntése szerint a fogyasztóra gyakorolt összbnyomás alapján kell elvégezni. Az összevetés során meg kell vizsgálni a megjelölések vizuális, fonetikai és konceptuális hasonlóságát, valamint el kell végezni az áruk és szolgáltatások összevetését is.

A megbízó közösségi védjegye egy erőteljes férfi ábrázolásából áll, aki az izomzatot kiemelő öltözéke felett palástot és térdig érő csizmát visel. A felsőruházatán egy ötszögbe foglalt „S” betű látható. Az ábra fekete-fehér.

A megbízó nemzeti védjegye egy ötszögbe foglalt „S” betűt tartalmazó ábrából áll, amely szintén fekete-fehér.

A megkeresés mellékletében szereplő palackcímken egy kék-piros kosztümben ábrázolt erőteljes férfialak látható, mellkasán ötszögbe foglalt „S” betű látható.

Mind vizuális, mind konceptuális szempontból magas szintű hasonlóság látható a védjegyek és a palackcímkeként felhasznált megjelölés között. Az ábrán szereplő férfialak szinte azonos a közösségi védjegyábrával, továbbá a palackcímken szereplő férfialak mellkasán látható „S” ábrázolás közel azonos a védjeggyel. A palackcímken látható további ábrás elemek, a háttér, illetve a miskakancsó, továbbá a férfialak-ábrázolás eltérő elemei (bajusz, illetve sarkantyú) önmagukban csekély jelentőséggel bírnak, így az összbenyomás szempontjából nem alkalmasak arra, hogy biztonsággal elhatárolják a megjelölést a korábbi védjegyeiktől.

Mivel a két korábbi védjegy csupán egyetlen betűt tartalmaz, ezért a fonetikai összevetés kevésbé releváns.

A borospalack nyilvánvalóan a borok, valamint az azokhoz kapcsolódó termékek és szolgáltatások körében értelmezhető. A két korábbi védjegy árujegyzéke nem tartalmaz ilyen árukat. Annak ellenére, hogy a megjelölés az összetéveszthetőségig hasonló a védjegyek ábráihoz, az eltérő áruk miatt az összetéveszthetőség veszélye nem állapítható meg.

A megbízás második kérdése

Jó hírűnek tekinthetőek-e a felsorolt védjegyek, figyelembe véve, hogy a „Superman karakter”, az S logó és a Superman elnevezés több évtizede ismert Magyarországon, köszönhetően a népszerű – magyar nyelven is kapható – képregényeknek, a televíziócsatornákon vetített filmeknek és rajzfilmeknek, a mozifilmeknek, valamint a magyar piacon jelen lévő jelentős számú merchandisingtermékeknek (pl. pólók, bögrék, játékgurák, baseballsapkák)?

A Vt. 4. § (1) bekezdésének c) pontja szerint nem részesülhet védjegyoltalomban eltérő áruk, illetve szolgáltatások tekintetében a belföldön jó hírűvélt élvező korábbi védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló későbbi elsőbbségű megjelölés, ha annak alapos ok nélkül történő használata a jó hírű védjegy megkülönböztetőképességét vagy hírnevét sértene vagy tisztességtelenül kihasználná.

A jogszabályhely szövegéből látható, hogy a jó hírű védjegy erősebb, széles körű oltalmat biztosít. A megjelöléseknek elegendő csupán hasonlónak lenniük egymáshoz, másrészt pedig eltérő áruk esetében is megvalósulhat az ütközés a korábbi jó hírű védjeggyel. Ugyanakkor a védjegy jó hírűvélt fennállását bizonyítani kell, az nem fogható fel köztudomású tényként. A jó hírű védjegy magasabb szintű oltalmához fűződő jogkövetkezmények to-

vábbbá csak abban az esetben alkalmazhatóak, ha a jogszabályban körülírt feltételek egyike megvalósul.

Az Európai Bíróságnak a C-375/97. számú, a Chevy-ügyben hozott előzetes döntése szerint a jóhírűség megállapításánál nem az a feltétel, hogy a védjegy a közönség meghatározott százaléka által váljon ismertté. A szükséges ismeret fokát azzal lehet megállapítani, hogy a korábbi védjegy ismert-e a védjegy által felölelt áruk és szolgáltatások vonatkozásában érintett közönség jelentős része előtt. A vizsgálati szempontok között szerepel továbbá, hogy a védjegynek milyen a piaci részesedése, a védjegyet mióta használják, és a védjegy bevezetésére fordított összegek milyen nagyságúak.

A megbízó által rendelkezésre bocsátott iratok alapján megállapítható, hogy a korábbi védjegyek árujegyzékében szereplő áruk és szolgáltatások tipikus fogyasztói körében a védjegyek közel nyolcvan éve használatban állnak, a használat földrajzi kiterjedése jelentős, több kontinenst ölel fel, továbbá a reklámozásra fordított költségek is vélhetően jelentősek. Mindezek alapján látható, hogy a „Superman karakter” és annak jellegzetes „S” betűábrázolása széles körben ismert és jó hírnévnek örvend. Bár a jó hírnév alátámasztása körében mellékelt iratok elsősorban nem a magyarországi ismertség bizonyítását szolgálták, az iratok – együttesen a megbízó állításaival –, a jóhírűség hazai fennállását is igazolják.

A védjegy jóhírűségéből fakadó jogkövetkezmények alkalmazásának további feltétele, hogy a későbbi megjelölés használata a jó hírű védjegy megkülönböztetőképességét vagy hírnevét sértene vagy tisztességtelenül kihasználná. A megbízó védjegyeivel ellátott termékek – képregények, játékok – elsősorban a gyermekek, illetve a fiatalok számára készülnek. E fogyasztói kör számára az alkoholos termékek forgalmazását jogszabályok tiltják. Mindezek alapján joggal feltételezhető, hogy érdeksérelmet jelentene a megbízó számára, egyben jó hírű védjegyeinek hírnevét sértene, ha védjegyeit alkoholos termékeken tüntetnék fel.

Összefoglalva, a megbízónak a második kérdésben megjelölt korábbi védjegyei jó hírnévnek minősülnek, és a jó hírű védjegy oltalmának megsértését jelentheti a borok körében megvalósított – engedély nélküli – használat.

A megbízás harmadik kérdése

Jogosult-e arra a pincészet, hogy a megbízót megillető közösségi szóvédjegyet – a SUPERMAN megjelölést – a borosüveg hátcímkéjén feltüntesse, figyelemmel arra, hogy a megbízó nem adott engedélyt a védjegy bármilyen módon történő felhasználására?

A Vt. 12. §-a (1) bekezdése szerint a védjegyoltalom alapján a védjegyjogosultnak kizárólagos joga van a védjegy használatára.

A Vt. 12. §-ának (2) bekezdése szerint a kizárólagos használati jog alapján a védjegyjogosult bárkivel szemben felléphet, aki engedélye nélkül gazdasági tevékenység körében használ

a) a védjeggyel azonos megjelölést olyan árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban, amelyek azonosak a védjegy árujegyzékében szereplőkkel;

b) olyan megjelölést, amelyet a fogyasztók a védjeggyel összetéveszhetnek a megjelölés és a védjegy azonossága vagy hasonlósága, valamint az érintett áruk, illetve szolgáltatások azonossága vagy hasonlósága miatt; vagy

c) a védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölést a védjegy árujegyzékében szereplőkkel nem azonos vagy azokhoz nem hasonló árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban, feltéve, hogy a védjegy belföldön jó hírnevet élvez, és a megjelölés alapos ok nélkül történő használata sértené vagy tisztességtelenül kihasználná a védjegy megkülönböztető-képességét vagy jó hírnevét.

A Vt. 12. §-a (3) bekezdésének a) pontja szerint a (2) bekezdésben szabályozott feltételek megvalósulása esetén tilos különösen a megjelölés elhelyezése az árun vagy csomagolásán.

A megbízó közösségi szóvédjegye a SUPERMAN szóból áll, az oltalom pedig – többek között – kiterjed a nizzai osztályozás szerinti 32. osztályba sorolt italtermékekre, tipikusan üdítőital-termékekre, valamint a 43. osztályba sorolt vendéglátás-szolgáltatásokra is.

A tényállás szerinti palack hátcímkeje tartalmazza a „Superman” szóelemet, ráadásul jól felismerhető helyen, ezért a közösségi védjegy és a megjelölés azonos.

A borok funkciójukat, értékesítési csatornáikat, valamint a fogyasztói szokásokat is alapul véve – hasonlóan minősülnek a megbízó szóban forgó védjegyének árujegyzékébe tartozó árukhoz és szolgáltatásokhoz. A korábbi védjegy és a megjelölés közötti hasonlóság eléri az összetéveszthetőség szintjét.

A rendelkezésre bocsátott iratokból nem állapítható meg, hogy a pincészet kért és kapott volna engedélyt a megbízótól a védjegyhasználatra, ezért az a SUPERMAN védjegy használatára borok körében nem jogosult.

A megbízás negyedik kérdése

A művészi alkotószabadságnak korlátot szabhat-e harmadik személyek védjegyoltalomhoz fűződő jogainak tiszteletben tartása, avagy a védjegyoltalom korlátját képezheti-e valamely szerző alkotói szabadsága?

A Vt. idézett 12. §-ának (2) bekezdése határozza meg az oltalomból fakadó jogok megsértésének tipikus eseteit. Az ott szereplő szempontok közül kiemelésre érdemes az, hogy gazdasági tevékenység körében kell használni a védjegyet ahhoz, hogy az oltalomból fakadó jogokat megsértsék. Megfordítva a kérdést, amennyiben valaki más védjegyét engedély nélkül, de nem gazdasági tevékenység keretei között használja, akkor nem sérti meg a védjegy oltalmát. A művészi alkotótevékenység jellemzően nonprofit természetű, ezért az a védjegyoltalmon mint abszolút szerkezetű és negatív tartalmú jogviszonyon kívül áll, következésképpen a védjegyoltalom az alkotói szabadságnak – abszolút értelemben – nem jelenti korlátját. Amennyiben a művész alkotását gazdasági tevékenység körében értelmez-

hető módon kívánja hasznosítani, például azzal, hogy egy tömegesen előforduló terméken engedni feltüntetni, abban az esetben a védjegyoltalom megsértése valósulhat meg.

A védjegyoltalom korlátait a Vt. 15. §-ában foglalt szabályok rögzítik. Ezek között a művészi tevékenység explicit módon nem szerepel. Ellenben a fentiekben kifejtett logika alapján látható, hogy nem a művészi tevékenység a meghatározó momentum, hanem az, hogy a védjegyet gazdasági tevékenység körében használják-e, vagy azon kívül.

A megbízás ötödik kérdése

Helytálló-e az a vélemény, hogy a „Superman karakternek” a festőművész által – a védjegyjogosult engedélye nélkül – történő felhasználása jogszerű, a művészi alkotószabadság és önkifejezés eszköze, és a festőművész jogosult a festményről készült reprintet harmadik személy részére ellenérték fejében értékesíteni attól függetlenül, hogy az alkoholos italokon történő felhasználás nem tartozik a képzőművészeti alkotások tipikus felhasználási formái közé?

Ahogy azt a szakértői testület a 4. kérdésre adott válaszában részletesen kifejtette, a védjegynek a festőművész által történő felhasználása abban az esetben jogszerű, ha az kívül esik a gazdasági tevékenység körén. Ugyanakkor ha a műalkotás – jól felismerhetően – más oltalom alatt álló védjegyet tartalmazza, és a művet a szerző hasznosítani kívánja, az a szerzői jogaitól függetlenül a védjegyoltalom megsértését eredményezheti.

A testület kizárólag iparjogvédelmi jogvitás ügyekben adhat szakvéleményt. A 270/2002. (XII. 20.) Korm. rendelet 1. §-ának (2) bekezdése szerint e rendelet alkalmazásában iparjogvédelmi jogvitás ügy

a) a szabadalmi oltalom, a növényfajta-oltalom, a használatiminta-oltalom, a formatervezésiminta-oltalom, a topográfiaoltalom, a védjegyoltalom és a földrajzi árujelzők oltalma;

b) a Polgári Törvénykönyv által védett és külön jogszabályok hatálya alá nem tartozó, társadalmilag széles körben felhasználható és közkinccsé nem vált szellemi alkotásokat megillető védelem;

c) a személyeket a vagyoni értékű gazdasági, műszaki és szervezési ismereteik és tapasztalataik (know-how) tekintetében megillető védelem, valamint

d) az *a)*–*c)* pontban említett szellemi alkotások, ismeretek és tapasztalatok tekintetében a tisztességtelen versennyel és a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolásával szemben a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló törvény rendelkezéseiben biztosított védelem alapján fennálló jogok érvényesítésével összefüggő bármely jogvita.

A fentiek alapján az ötödik kérdés szerzői jogot érintő részeire az Iparjogvédelmi Szakértői Testület hatáskör hiányában nem adhat választ.

A megbízás hatodik kérdése

Amennyiben a művészi alkotószabadság kiterjed harmadik személy védjegyének engedély nélküli felhasználására, kiterjed-e ez a jog az így megalkotott mű kereskedelmi célú hasznosítására is a védjegyjogosult engedélye nélkül? Azaz amennyiben a tisztelt Szakértői Testület álláspontja szerint a festőművész jogosultan használta fel a társaságunkat megillető védjegyekkel összetéveszthetőségig hasonló megjelöléseket a festmény elkészítéséhez a „Superman karakterhez” fűződő jogok jogosultjának engedélye nélkül, ebben az esetben arra is jogosult volt-e, hogy az így megalkotott művét kereskedelmi céllal hasznosítsa oly módon, hogy a B. cég részére ellenérték fejében engedélyt adott arra, hogy borospalackjain címkeként szerepeltesse a festményt?

Iparjogvédelmi jog léte önmagában nem lehet akadálya a művészi alkotószabadságnak, így különösen nem valamely szerzői mű létrehozásának. Ugyanakkor a szerzői mű kereskedelmi célú felhasználása egyértelműen gazdasági tevékenység körében történő felhasználást jelent. Ha a műalkotás olyan védjegyet – vagy ahhoz az összetéveszthetőségig hasonló – megjelölést tartalmaz, amelynek használatára a szerző nem kapott engedélyt a jogosulttól, és a műalkotást a gazdasági tevékenység körében hasznosítják, akkor az a 4. kérdésre adott válaszban szereplő okok miatt a védjegyoltalom megsértését eredményezi.

A megbízás hetedik kérdése

Az ügyben van-e egyéb olyan körülmény, amely védjegyjogi szempontból problematikussá teszi a borcímket, illetve annak használatát?

A 270/2002. (XII. 20.) Korm. rendelet 8. §-ának (1) bekezdése szerint a testület a feltett kérdések és benyújtott iratok alapján alakítja ki a szakértői véleményt, a tények megállapítására nem végez külön bizonyítást, nem tart helyszíni szemlét, és nem idézhető. Szükség esetén azonban további adatok szolgáltatását kérheti a megkereső bíróságtól vagy hatóságtól, illetve a megbízótól.

A kérelemben feltett kérdések és a megbízáshoz mellékelt bizonyítékok alapján feltárható tényállás fényében nem azonosítható olyan körülmény, amely védjegyjogi szempontból – a korábbi kérdésekre adott válaszokon túl – problematikussá tenné a palackcímke használatát.

Összeállította: Cserhátiné dr. Füzesi Krisztina